

මා ඔය ආශ්‍රිත යකාබැඳි ඇල්ල පුරාණ අමුණ පිළිබඳ පුරාවිද්‍යාත්මක විමර්ශනයක්

*වන්දන රෝහණ විතානාවිච්චි
ජ්‍යෙෂ්ඨ කටිකාවාරිය ල අංශාධිපති
පුරාවිද්‍යා සහ උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ලංකා රජයේ විශ්වවිද්‍යාලය*

ශ්‍රී ලංකාවේ තෙත් කලාපය ආශ්‍රිත ව පැවැති පුරාණ වාරි නිර්මාණ සම්බන්ධයෙන් ලැබෙන සාක්ෂි අතිශයින් විරලය. එයට හේතුව වන්නේ මෙම කලාපය ආශ්‍රිත ව වර්ෂාපතනය ප්‍රමාණවත් ලෙසින් ලැබෙන බැවින් වෙනත් විකල්ප ජල සම්පාදන ක්‍රමයක අවශ්‍යතාව නොමැති බැවිනි. එසේ වුව ද පූර්ණ වශයෙන් ම තෙත් කලාපය ඔස්සේ ගලාබසින මා ඔය ආශ්‍රිත ව පැවැති පුරාණ වාරි නිර්මාණයක් පිළිබඳ සාක්ෂි අනාවරණය වී තිබේ. මෙය පුරාණ ශෛලමය අමුණකි.

සෘජුව ම මා ඔය හරස්වන පරිදි ඉදිකොට තිබුණු බවට සාධක හඳුනාගත හැකි මෙහි ශක්තිමත් බව අමුණ පුරා සම්පූර්ණයෙන් ම විනිදි යන ආකාරයට සැලසුම් කරන ලද බව හඳුනාගත හැකි ය. මා ඔයේ පවතින දැඩි ජල ප්‍රවාහයට මුහුණ දිය හැකි ආකාරයට අමුණ සැලසුම් කර තිබෙන අයුරු දක්නට ඇත. විශාල ප්‍රමාණයේ පාෂාණ කුට්ටි වැඩි වශයෙන් භාවිත කොට තිබීම, වැද්දුම් ක්‍රම මගින් ශක්තිමත් කරලීමට ගත් උත්සාහය මැනවින් පැහැදිලි වේ. මේ වනවිට අමුණේ මධ්‍ය කොටස සම්පූර්ණයෙන් ම විනාශ වී ගොස් තිබෙන අතර විශාල පාෂාණ කොටස් මා ඔය පුරා විසිරී තිබෙන අයුරු නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය. දැනට මෙහි සාක්ෂි ශේෂව පවතින්නේ අමුණු බැමීම ඉවුරු දැලට සම්බන්ධ කළ ස්ථානයන් හි පමණි. ඉතිරිව තිබෙන මෙම කොටස් ඇසුරින් පුරාණ අමුණක් ඉවුරු දැලට සම්බන්ධ කරලීමට අනුගමනය කළ වාරි තාක්ෂණික ක්‍රමවේදය පිළිබඳ වටහා ගැනීමක් සිදු කළ හැකි වේ. මෙම පත්‍රිකාව මගින් ඉදිරිපත් කරලීමට අදහස් කරනු ලබන්නේ යකාබැඳි ඇල්ල පුරාණ අමුණ ආශ්‍රිත නටබුන් සම්බන්ධයෙන් මා විසින් සිදු කළ ක්‍රමවත් අධ්‍යයනයක් ඇසුරින් අනාවරණය කරගත් තොරතුරුවල විමර්ශනයකි. ස්වභාවික හා වෙනත් හේතූන් මත මෙම අමුණ පිළිබඳ සාක්ෂි ද සීග්‍රයෙන් විනාශ වී යන ආකාරය හඳුනාගත හැකි බැවින් මේ අයුරින් හෝ ඒ පිළිබඳ ව වාර්තා කොට තැබීම වැදගත් බව හැඟේ. මීට අමතර ව අමුණේ ජලය සම්පාදනය කළ ප්‍රදේශය සම්බන්ධයෙන් ද විමසුමක් සිදු කිරීමට අපේක්ෂිත ය.

පිහිටීම

මාඔය හරස්කොට ඉදිකර තිබෙන මෙම පුරාණ අමුණ පිළිබඳ සාක්ෂි හමුවන්නේ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පිටිගල් කෝරළයේ ගිරිඋල්ල නගරයට තරමක් ආසන්න නාල්ල ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයෙනි. කුරුණෑගල - මිනුවන්ගොඩ මාර්ගයේ ගිරිඋල්ල පසුකොට සැතපුම් දෙකක් පමණ ගියවිට නාල්ල ගමෙන් දකුණට දිවෙන මාර්ගයෙන් මෙම ස්ථානයට පිවිසිය හැකිය. උතුරු අක්ෂාංශ 7° 18' 26.09" හා නැගෙනහිර දේශාංශ 80° 05.31' 80" අතර පිහිටා තිබෙන මෙම මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 37 ප්‍රමාණයක උන්නතාංශයක පිහිටා ඇත. මෙම අමුණ පිහිටා තිබෙන්නේ තෙත් කලාපීය දේශගුණය සහිත ප්‍රදේශයක ය.

මේ වන විට මෙම අමුණේ ඔය හරස්කර ඉදිකර තිබූ බැමීම සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශවී ගොස් තිබෙන අතර ඒ සඳහා යොදාගෙන තිබූ විශාල කළුගල් කුට්ටි මාඔය පහළ කොටසේ විසිරී තිබෙන ආකාරය දැකගත හැකිය. දැනට මෙහි ශේෂව පවතින්නේ අමුණු බැමීම ඉවුරු දැලට සම්බන්ධ කළ ස්ථානයන්හි කොටස් පමණි. ඒ අතරින් වඩාත් පැහැදිලි සාක්ෂි දක්නට ලැබෙන්නේ මා ඔයේ වම් ඉවුර ආශ්‍රිතවය.

ස්ථානීය භෞතික ස්වභාවය

මා ඔයේ පුරාණ අමුණ පිහිටා තිබෙන ස්ථානයේ දී මා ඔය මීටර් 127 ක පමණ පළලකින් යුක්ත වේ. ඔය පතුලේ ස්වභාවික ගල් තලාව මතු වී තිබෙන අතර එහි නෙරුම්, ගල් කුළු හා ආවාට වැනි පිහිටීම් දක්නට ලැබේ. මෙම ස්ථානයේ මා ඔය තරමක තද බෑවුම් ස්වභාවයකින් යුක්තවන බැවින් ජලය ගලා යාම වේගවත් ස්වරූපයක් පෙන්නුම් කරයි. ගං ඉවුරු මා ඔය දෙසට බෑවුම් වන අතර ඔය පතුලේ සිට මීටර් 5-7 අතර උන්නතාංශයක් පෙන්නුම් කරයි. ගං දූලෙහිම ඉවුරේ සිට ගොඩබිම දෙසට තරමක සමතලා ස්වභාවයක් දක්නට ලැබේ. කබොක් මිශ්‍ර පාංශු රටාවක් ගං ඉවුරු වල සිට ගොඩබිම දෙසට විහිද යනු ලැබේ. අමුණේ සාධක පිහිටි ස්ථානයට මෙන්ම ඊට ඉහළින් ද ස්වභාවික ඇළ මාර්ග කිහිපයක් ඔයට එකතුවන ආකාරය හඳුනාගැනීමට පුළුවන. තෙත් කලාපීය පාරිසරික රටාවක් අමුණේ නටබුන් පිහිටි ස්ථානය අවට දක්නට ලැබේ.

ඓතිහාසික පසුබිම

මෙම පුරාණ අමුණ සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයක තොරතුරු සඳහන් නොවේ. එහෙත් මෙම අමුණ ආශ්‍රිතව දක්නට ලැබෙන පාෂාණ කුට්ටි කඩා ගැනීමට යොදනු ලබන කැඩුම් සලකුණු වල සාක්ෂි මත එළඹිය හැකි නිගමනය වන්නේ මෙය පොළොන්නරු යුගය හෝ ඊට තදාශ්‍රිත කාලයක ගොඩනගන්නට ඇති බවයි. පළමුවන පරාක්‍රමබාහු රජු දක්වන දේශයේ පාලකයා බවට පත්වීමෙන් අනතුරුව සිදුකළ කෘෂිකාර්මික සංවර්ධන කටයුතු පස්යොදුන් කෝරළය දක්වා ව්‍යාප්තව ගොස් තිබේ(මව. පරි 68. පෙළ 51-3). ඒ අනුව දක්වන දේශ රාජධානියට වඩාත් ආසන්නව පිහිටි මා ඔය නිමිතයේ පහළ ප්‍රදේශයේ ද කෘෂිකාර්මික කටයුතු සිදුකරන්නට ඇත. මා කඳුර වෙල් යාය පුරාණයේ දී පරාක්‍රමබාහු රජු විසින් අස්වද්දා සශ්‍රික කළ බවට ජනප්‍රවාදයක් ප්‍රදේශයේ පවතී. ඒවායේ සත්‍ය තහවුරු කරගැනීමට අපහසු වුවද බොහෝ ප්‍රවාදයන් ගොඩනැගීම සඳහා සත්‍ය වස්තු බිජයක් හේතු වී තිබේ. ඒ අනුව මා ඔය නිමිතයේ පහළ ප්‍රදේශයට ජලය සැපයීම අරමුණු කොටගෙන පළමුවන පරාක්‍රමබාහු රජුගේ කාලයේ දී මෙම අමුණ ඉදිකරන්නට ඇතැයි අනුමාන කළ හැකිය.

ව්‍යවහාරයේ යකාබැඳි අමුණ ලෙසින් හඳුන්වන මෙම නිර්මාණය අතීතයේදී මෙරට වාසය කළ යක්ෂ ගෝත්‍රිකයින් විසින් ඉදිකරන්නට ඇති බවටද මතයක් ප්‍රදේශයේ පවතී. මෙම සුවිසල් නිර්මාණය පිළිබඳ විශ්ලේෂණයට පත්වූ සාමාන්‍ය ජනතාව මෙහි නිර්මාපකයෙකු පිළිබඳව නොදුන් හෙයින් එය යකෙකු විසින් ඉදිකරන්නට ඇත යන මතයේ පිහිටමින් මෙම අමුණ යකාබැඳි ඇල්ල අමුණ යනුවෙන් හඳුන්වා ඇත(Brohier. 1934. pIII. 9).මෙහි පුරාණ නාමය හඳුනාගැනීමට හැකි සාක්ෂි හමුනොවේ.

පරිශ්‍ර විවරණය

අමුණ ඉදිකිරීම සඳහා තෝරාගෙන ඇත්තේ මාඔය හරහා පැතිර පවතින දැඩි ගල් තලාවකි. තැන තැන තරමක් පළල් හා ගැඹුරැති අගල් ස්වභාවයක් මෙම ගල් තලාවේ දක්නට ලැබීම විශේෂත්වයකි. මෙම ස්වභාවික පිහිටීම අමුණ බැමීමේ පාදම් ගල් ස්තරය යක්ෂිමත්ව රැඳවීමට බෙහෙවින්ම උපකාරී වී තිබේ. මෙම අමුණේ ඔය පතුලේ පිහිටි පාදම් ගල් ස්තරයේ තරමක ප්‍රමාණයක් වර්තමානය තෙක්ම ඉතිරිව පවතී. ඒ අතරින් වඩාත් සුරක්ෂිතව ඇත්තේ ගල් තලාවේ ස්වභාවික අගල් තුළ නිරකරන ලද ගල් කුට්ටි හා ඔයේ වම් ඉවුරට අසන්නයේ පිහිටි කොටසකි. අමුණේ වම් කෙළවරේ ඉහළ සීමාවට අයත් පාදම් ගල් ස්තරයේ මීටර් 10 ක පමණ කොටසක් තවමත් මුල් ස්වභාවයෙන්ම ශේෂව පවතී. මැනවින් එකිනෙකට සම්බන්ධවන ආකාරයට ඔය දෙසට අතුරන ලද ගල් කුට්ටි 18 ක් පමණ ඔය පතුලේ දක්නට ලැබේ. ගල් දිගින් වැඩි කොටස පහළට සිටින සේ මෙම ගල් අතුරා ඇත.

මාඔය ඔට්ටිර පාකඳු ඔස්සේ තෙත් කලාපයේ සිට ගලා එන හදිසක් වන බැවින් නිරන්තරයෙන්ම දැඩි ජල ප්‍රවාහයන්ට මෙම අමුණ ලක්වන්නට ඇත. අමුණෙන් ගැලවී ඔය පුරා විසිරී තිබෙන ගල්

කුට්ටි ජලය නිසා ගෙවී ගොස් තිබෙන ආකාරය දැඩි ජල ප්‍රවාහයට නිරන්තරව ලක්වූ බවට නිදසුනකි. එවැනි තත්ත්වයට ඔරොත්තු දෙන ආකාරයට අමුණු බැම්ම වඩාත් ශක්තිමත්ව ඉදිකිරීම සඳහා විවිධ ක්‍රමෝපායන් යොදන්නට ඇති බව නිසැකය. මේ සම්බන්ධයෙන් වන සාක්ෂි අමුණෙන් ගැලවී විසිරී තිබෙන ගල් කුට්ටිවලින් හා වම් ඉවුරේ ශේෂව තිබෙන කොටසින් හඳුනාගත හැකිය. මෙම බැම්ම ශක්තිමත්ව ඉදිකිරීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන්ම අනුගමනය කර ඇත්තේ **වැද්දුම් තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයයි.** ගල් කුට්ටි ගැලවී යාම වැළැක්වීමටත් පහළට තල්ලුවියාම පාලනය කිරීමටත් ගල් අගුල්ලෑමේ ක්‍රමයක් ලෙස මෙම වැද්දුම් ක්‍රම යොදාගන්නට ඇත. ගවේෂණයට ලක් වූ ස්ථාන අතරින් විවිධ ස්වරූපයන් ගන්නා ශෛලමය වැද්දුම් ක්‍රම වැඩි ප්‍රමාණයක් දක්නට ඇත්තේ මෙම යකාබැඳි ඇල්ල අමුණෙහිය. සකස්කර ගන්නා ලද ගල් කුට්ටිවල කැපුම් කට්ටා, කුඩුම්බි, නෙරුම්, වෘත්තාකාර සිදුරු, කප්පිලි, හතරැස් හා ආයතාකාර හැඩති සිදුරු යොදා තිබෙන අයුරු හඳුනාගැනීමට පිළිවන. ඇතැම් ගලක එකිනෙකට වෙනස් එවැනි ලකුණු කිහිපයක් දක්නට ලැබේ.

අමුණු බැම්ම මාඔයේ වම් ඉවුරට සම්බන්ධ කර තිබෙන ස්ථානය සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි සාක්ෂි හඳුනාගැනීමට පිළිවන. මේවන විට හෙළිකර ගතහැකි තොරතුරු අනුව මෙම ස්ථානයේ ඔය ඉවුරේ සිට මීටර් 25 ක් පමණ ප්‍රමාණයක් මීටර් 10 ක පමණ පළලකින් යුතුව හා මීටර් 3 ක ආසන්න උපරිම ගැඹුරක් සිටින පරිදි අගලක් කපා එම අගලේ ඇතුල් කෙළවර සිට ඔය දෙසට අමුණු බැම්ම ඉදිකිරීම ආරම්භ කර තිබෙන බව පැහැදිලි ය.

මාඔයට එකතුවන දිය පහරක් නිසා ඉවුර කපා ඉදිකරන ලද බැම්මේ උඩාවන පැති බැම්මේ විශාල කොටසක් හොඳින් හඳුනාගත හැකි ආකාරයට මතු වී ඇත. මෙම කොටස පරික්ෂා කිරීමේදී පැහැදිලිවන කාරණයක් වන්නේ එය සෘජුවම ඔය දෙසට ඉදි නොකොට එහි ඉදිරිපස කොටස කට්ටයක් ඉතිරිවන පරිදි ඇතුළට පන්නා පළලින් අඩුවන පරිද්දෙන් සැලසුම් කර තිබෙන බවයි. මේ අනුව අගල ඇතුල් කෙළවර කොටස පළලින් වැඩිවන පරිදි හා ඉදිරිපස කොටස පළලින් තරමක් අඩුවන ආකාරයට සැලසුම් කර තිබෙන බව පැහැදිලිය. මීටර් 1.5 ක් පමණ ප්‍රමාණයක් බැම්මේ උඩාවන පැතිකඩ දෙසින් ඇතුළට පන්නා තිබෙන ආකාරය හඳුනාගත හැකි ය. මෙම ඉදිකිරීම් රටාව පරික්ෂා කිරීමේදී පැහැදිලි වන කාරණයක් වන්නේ අමුණු බැම්මේ ඉවුර තුළ වූ කොටස පිටතට ඇදී ඒම පාලනය කිරීම පිණිස එම ක්‍රමය අනුගමනය කර තිබෙන බවකි. ඒ අනුව මෙහි අගල ද එම හැඩයටම කපන්නට ඇති බව සිතිය හැකි ය. අගලේ හරස් බිත්ති අතරට බැම්ම හොඳින් හිරවෙන බැවින් ද බැම්මේ ශක්තිමත් බව තවදුරටත් තහවුරු වේ.

මාඔයේ වම් ඉවුරේ කපන ලද අගලක් තුළ ඉදිකළ මෙම කොටස සඳහා ක්‍රමවත්ව සකස්කරන ලද විශාල ගල් කුට්ටි යොදාගෙන තිබේ. ක්‍රමයෙන් ඉහළට අතුරන ලද ගල්වර් 5 ක සාක්ෂි ඉතාමත් පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකි ය. මෙම ගල්වර් එකිනෙක ඇතුළට පන්නමින් ඉහළට ඉදිකර ඇත. පහළ ගල්වරයට වඩා ඉහළ ගල්වරය සෙ.මී 8 - 10 අතර ප්‍රමාණයක් ඇතුළට පන්නා තිබේ. එමෙන්ම ගල්වර් අතර තිබෙන කුස්තුර ද එකිනෙක පන්නමින් යොදා තිබෙන ආකාරය දක්නට ඇත. මතුපිට සමතලා ගල් කුට්ටි මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් යොදාගෙන තිබෙන බැවින් ගල් අතර කුස්තුර මනාව සම්බන්ධවන ආකාරයට ගල් කුට්ටි අතුරාලීමට හැකිවී ඇත.

අගල කැපීමෙන් අනතුරුව අමුණු බැම්ම ඒ තුළ සිට පිටතට ක්‍රමයෙන් ඉදිකරගෙන පැමිණි බව සිතිය හැකි ය. එහෙත් මෙම ඉදිකිරීම කපන ලද අගල සම්පූර්ණයෙන්ම මතුපිට තෙක් පිරෙන පරිද්දෙන් ඉදිකළ ස්වභාවයක් හඳුනාගත නොහැකිය. බැම්ම අවශ්‍ය මට්ටමට එනතෙක් ඉදිකොට අගලේ මතුපිට ඉතිරි නිධාස සම්පූර්ණයෙන්ම පස්වලින් පුරවා තිබෙන ආකාරයක් දක්නට ලැබේ. මෙහි බැම්ම මතුපිටට ආසන්න කොටසේ යෙදූ පස් හොඳින් තලා තදකළ ස්වරූපයක් ද හඳුනාගැනීමට පිළිවන. මෙලෙස පස් යොදා නැවත ඉවුර මුල් ස්වරූපයට පත්කළ බවක් පෙනේ. ඒ අනුව බැම්මේ එම කොටස පොළව තුළ හොඳින් හිරවෙන පරිද්දෙන් සුරක්ෂිත කර ඇත. ගල් බැම්ම මෙලෙස ඉවුර තුළ සිට පිටතට එන ආකාරයට ඉදිකර තිබෙන බව මෙම ස්ථානයෙන් මෙන්ම ඔයේ දකුණු ඉවුරේ තිබෙන සාක්ෂිවලින්ද පැහැදිලිව හඳුනාගැනීමට පිළිවන.

යකාබැඳි ඇල්ල අමුණේ දකුණු කෙළවර සීමාව සම්බන්ධයෙන් ද සාක්ෂි කිසියම් ප්‍රමාණයක් ඉතිරිව පවතී. වම් ඉවුර ආශ්‍රිත නටබුන් හා දකුණු ඉවුර ආශ්‍රිත නටබුන් පරික්ෂා කිරීමේ දී පැහැදිලිවන්නේ මෙම අමුණ මාඔය හරහා සෘජුව හරස්වන ආකාරය ඉදිකළ බැමීමකින් යුතුව නිර්මාණය කර තිබෙන බවයි. දකුණු ඉවුරට ශේෂව තිබෙන කොටස් අනුව අමුණු බැමීම එහි ඉවුරට සම්බන්ධ කර තිබූ ආකාරය සම්බන්ධයෙන් අදහසක් ලබාගත හැකිය. වම් ඉවුරේ ආකාරයටම ඉවුරේ අගල කපා ඒ තුළ සිට අමුණු බැමීම පිටතට එන පරිදි ඉදිකර තිබෙන බව පැහැදිලිය. ඉවුර තුළට ගල් කුට්ටියේ දිගටි පස යොමුවන ආකාරයට යොදා තිබෙන බව හඳුනාගත හැකි ය. අනතුරුව ඉවුරේ අගල තුළ වූ කොටස ආවරණය වන පරිදි දකුණු ඉවුර සම්පූර්ණයෙන්ම ක්‍රමවත්ව අතුරන ලද ගල් කුට්ටිවලින් ආවරණය කර තිබේ. මෙම ආරක්ෂිත වැටිය සඳහා ගල් ඇතිරීම වඩාත් ක්‍රමවත් අයුරින් සැලසුම් සහගතව සිදුකර තිබෙන බව හඳුනාගැනීමට පුළුවන. මෙම ආරක්ෂිත වැටියේ සැලකිය යුතු කොටසක් මේ වන විටද සුරක්ෂිතව පවතී.

අමුණු බැමීමට පහළින් වන මෙම ආරක්ෂිත වැටියේ දිග මීටර් 25 ක් පමණ වේ. එහි ගල් කුට්ටි රඳවා ඇත්තේ බර මත පදනම්ව බව පෙනේ. මෙම ආරක්ෂිත වැටියේ පවතින එක් විශේෂත්වයක් වන්නේ එහි පවතින අර්ධ වෘත්තාකාර ස්වරූපයයි. අමුණු බැමීම ආරම්භවන කොටසේ දී ඔයට සමාන්තරව ඉදිකර තිබෙන එම වැටිය අමුණු බැමීමට තරමක් පහළින් ක්‍රමයෙන් ඉවුර දෙසට හැරී යන ආකාරයට නිර්මාණය කර තිබේ. එම කොටස මීටර් 16 ක පමණ දිගකින් යුක්ත වේ. මෙම ආරක්ෂිත වැටි සැඩපහනක් ලෙස ද ක්‍රියාත්මක වී තිබෙන බව හඳුනාගත හැකි ය. මේ සඳහා විවිධ ප්‍රමාණයේ ගල් කුට්ටි භාවිත කර තිබෙන අතර ගල්වර් හයක ඇතුරුමක් දක්නට ලැබේ. එය පුරාණ රළපනාවක ස්වරූපයට වර් එකිනෙක පන්තමින් නිර්මාණය කර ඇත. ඇතැම් ගල්වල සංකේත තිබෙන ආකාරය ද හඳුනාගැනීමට පුළුවන.

මෙම අමුණු බැමීමේ වම් ඉවුරේ ශේෂව තිබෙන කොටස මත එක් ගල් කුට්ටියක මතුපිට අවනක ආකාරයේ සළකුණක් දක්නට ඇත. ගල හාරා අවනන ආකාරයට ලකුණු කර ඇති මෙහි කුඩා වේදිකාවක් මත එහි මධ්‍යම කේන්ද්‍රගත වන පරිදි රේඛා කිහිපයක් යොදා ඇත. දිගින් සෙ.මී 34 ක් හා පළලින් සෙ.මී 5 ක ප්‍රමාණයෙන් යුතු පාදම් රේඛාවට හරි මැදින් සම්බන්ධවන සෙ.මී 18 ක් දිග සෙ.මී 6 ක් පළල එහෙත් ක්‍රමයෙන් ඇතුලට කුඩාවන කණු දෙකක් දක්නට ලැබේ. මෙය වටා ආවරණ සීමාවක්ද ලකුණු කර තිබෙන ආකාරය හඳුනාගැනීමට පිළිවන. මෙම සංකේතය ඇතැම් විට අමුණේ මිණුම් ගැනීම පිණිස අතීතයේ දී ස්ථිරව පිහිටුවන ලද දත්ත ලක්ෂයක් විය හැකි බව අනුමාන කළ හැකි ය.

සමාලෝචනය.

මෙම අමුණ සෘජුවම මා ඔය හරහා ඉදිකරන ලද්දක් විය. ශක්තිමත් බව අමුණ පුරා සම්පූර්ණයෙන්ම විනිදි යන ආකාරයට එය සැලසුම්කරන ලද බව පෙනේ. මාඔයේ පවතින දැඩි ජල ප්‍රවාහයට මුහුණදිය හැකි ආකාරයට මෙම හැඩය යොදාගෙන තිබෙන අතර විශාල ගල් කුට්ටි, වැද්දුම් ක්‍රමවේද වැඩි වශයෙන් මේ අමුණ සඳහා භාවිත කරන ලද්දේ ඒ නිසා විය හැකි ය. අමුණේ දිගට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු පළලක් ද තිබුණ බව පෙනේ. එහෙත් එය නිශ්චිතව හඳුනාගැනීමට තරම් සාක්ෂි මේවන විට ශේෂව නොපවතී.

මෙම අමුණ මගින් ගංදෑලටම ජලය ලබාදුන් බවට සාක්ෂි තිබේ (Brohier. 1934. plll. 9). දකුණු ඉවුරෙන් ආරම්භ වූ ඇළ මාර්ගය අමුණු බැමීමේ සිට මීටර් 30 ක් පමණ ඉහළින් කපා තිබේ. දකුණු ඉවුරේ හා වම් ඉවුරේ ඇළ මාර්ගවල සාක්ෂි ඉතා ස්වල්ප ලෙස ඉතිරිව තිබේ. මෙම ඇළ මාර්ග සියල්ලම නූතන ජනාවාසකරණය හා ඉඩම් කට්ටිකිරීම් තුළදී සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශවී ගොස් ඇත. වම් ඉවුරේ ඇළ මාර්ගය මීටර් 7-8 පමණ පළලින් යුක්ත වන්නට කපා තිබෙන ආකාරය දක්නට ලැබේ. ඇළ මග ක්‍රමයෙන් මාඔයෙන් අන්ව යන ආකාරය හඳුනාගත හැකිය. වම් ඉවුරේ ඇළ මාර්ගය ආරම්භවන්නේ අමුණ අසලින්ම නොව බැමීමේ සිට මීටර් 100 ක පමණ ඉහළින් බවට සාක්ෂි තිබේ. දකුණු ඉවුරේ ඇළ මග මාකඳුර ප්‍රදේශයට දිශානුගතව පිහිටා තිබෙන බැවින් එම ප්‍රදේශයේ කෘෂි කාර්මික කටයුතු සඳහා මෙහි ජලය ලබාගත් බවට පවතින මතය වඩාත් සාධාරණ බව පැහැදිලිය.

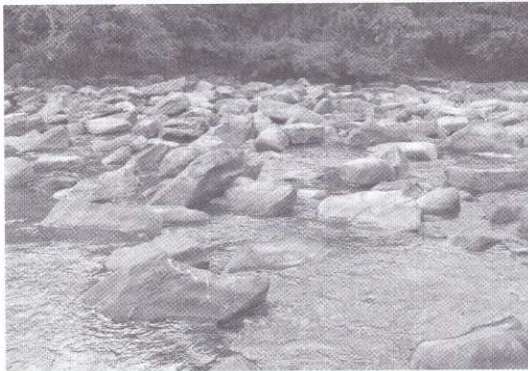
ආශ්‍රිත ඉන්ට්

මහාවංසය (සිංහල)

1967 - සංස්. හික්කඩුවේ ශ්‍රී සුමංගල හිමි, ඩවුචන්තුඩාවේ දේවරත්න පඬිතුමා, කොළඹ, රත්නාකර පොත් වෙළඳ ශාලාව. (මව)

Brohier, R.L

1934(1979) - **Ancient Irrigation Works in Ceylon.** Part i-iii. Colombo, Ministry of Mahaweli Development

01

02

03

මා ඔයේ යකාබැඳි ඇල්ල පුරාණ අමුණ ආශ්‍රිත නටඹුන්